

H/5540/14.

Érkezett: 2012 FEBR 27.

Az Országgyűlés

Emberi jogi bizottságának

Kulturális és sajtó
bizottságánakNemzeti összetartozás
bizottságának

a j á n l á s a

a kommunista diktatúra által kitelepítettek, valamint az őket befogadók emlékének megörökítéséről szóló H/5540. sz. országgyűlési határozati javaslat

r é s z l e t e s

vitájához

Tisztelt Országgyűlés!

Az Országgyűlés Emberi jogi bizottsága – első helyen kijelölt bizottságként –, továbbá Kulturális és sajtó bizottsága (a továbbiakban: Kulturális bizottság), valamint a Nemzeti összetartozás bizottsága megvitatta a **kommunista diktatúra által kitelepítettek, valamint az őket befogadók emlékének megörökítéséről** szóló, **H/5540.** számon beterjesztett határozati javaslatot, továbbá az ahhoz benyújtott **H/5540/1–/12.** számú módosító javaslatokat.

Ékes Iona képviselő a **H/5540/2.** számú módosító javaslatát az Emberi jogi bizottság február 27-i ülésén visszavonta.

Megjegyzés: A határozati javaslat szövegéből elhagyni javasolt szöveget [ ] zárójel közé téve, az új szövegrészeket pedig aláhúzással jelöljük. Ha a módosító javaslatban ettől eltérő jelölési mód szerepel - az egységes elbírálás megkönnyítése érdekében - az ajánlásban a javaslatot ehhez a jelölési módhoz igazítottuk annak szó szerinti tartalmára figyelemmel.

Ahol az ajánlás a bizottságok állásfoglalásaként a "nem támogatja" megjegyzést használja, ott a módosító javaslat a jelenlévő képviselők egyharmadának támogatását megkapta.

Ahol az ajánlás a bizottság nevét nem tartalmazza, ott az adott bizottság a módosító javaslatról nem foglalt állást.

A nyelvhelyességi javaslatokat – a szavazás megkönnyítése érdekében – a szokásostól eltérő módon tesszük közzé az ajánlás végén.

Amennyiben a módosító javaslat a határozati javaslat §-ainak, illetve a §-ok bekezdéseinek számozására, vagy a pontok jelölésére is vonatkozik, a javaslat elfogadása esetén ezek értelemszerűen megváltoznak a határozati javaslat minden érintett rendelkezésében, hivatkozásában, az erre történő külön utalás nélkül is.

A Hárszabály 145. § (1) bekezdés b/ pontja szerinti, a módosító javaslatokra vonatkozó észrevételeket az ajánlás érintett pontjaihoz fűzött keretes megjegyzések tartalmazzák.

Módosításra irányuló határozati javaslat esetén az **ajánlás-tervezet** akkor tartalmaz utalást a HSZ. 94. § (3) bekezdésére, ha a benyújtott módosító javaslat a módosítandó törvény határozati javaslattal nem érintett §-ára vonatkozik, és ezért a módosító javaslat hárszabályszerűségéről bizottsági döntés szükséges.

Az **ajánlás** abban az esetben tartalmazza a fenti joghelyre történő utalást, ha az első helyen kijelölt bizottság megállapítja, hogy a módosító javaslat ellentétes a HSZ. 94. § (3) bekezdésében foglaltakkal.

A módosító javaslatok közötti összefüggésekre akkor utalunk, ha ugyanazon képviselő által benyújtott módosító javaslatokról vagy több képviselő által közösen benyújtott módosító javaslatokról egyszerre célszerű dönteni.

Azokat a módosító javaslatokat, amelyek egy gépelt oldalnál hosszabb szövegrész elhagyására tesznek javaslatot, terjedelmi okokból csak a jogszabályhelyre történő hivatkozással tesszük közzé.

1. Szilágyi László és dr. Dorosz Dávid képviselő a határozati javaslat címének a következő módosítását javasolja:

a [kommunista diktatúra által] kitelepítettek, valamint az őket befogadók emlékének megörökítéséről

H/5540/12/1-3.

Megjegyzés: Az ajánlás következő pontjaiban ismertetett módosító indítványok tartalmilag összefüggnek: 1., 8., 10.

Indokolás: Lásd a H/5540/12/1. számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal): - az **Emberi jogi biz. egyharmada sem támogatja**
 - a **Kulturális biz. egyharmada sem támogatja**
 - a **Nemzeti összetartozás biz. egyharmada sem támogatja**
 - az **Előterjesztő képviselője nem ért egyet**

2. Dr. Bárándy Gergely, Lendvai Ildikó, dr. Hiller István, Szabó Vilmos, dr. Lamperth Mónika, dr. Steiner Pál képviselő a határozati javaslat címének a következő módosítását javasolja:

a [kommunista] XX. századi diktatúr[a]k által kitelepítettek, valamint az őket befogadók emlékének megörökítéséről

H/5540/1/1-3.

Megjegyzés: Az ajánlás következő pontjaiban ismertetett módosító indítványok tartalmilag összefüggnek: 2., 3., 6.

Indokolás: Lásd a H/5540/1/1. számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal): - az **Emberi jogi biz. egyharmada sem támogatja**
 - a **Kulturális biz. egyharmada sem támogatja**
 - a **Nemzeti összetartozás biz. egyharmada sem támogatja**
 - az **Előterjesztő képviselője nem ért egyet**

3. Dr. Bárándy Gergely, Lendvai Ildikó, dr. Hiller István, Szabó Vilmos, dr. Lamperth Mónika, dr. Steiner Pál képviselő a határozati javaslat **preambulumának** a következő módosítását javasolja:

Az Országgyűlés a Horthy- és a Rákosi-rendszer által elkövetett tömeges kitelepítések és deportálások [60. évfordulója alkalmából] áldozatainak emlékére a következő határozatot hozza:

H/5540/1/1–3.

Megjegyzés: Az ajánlás következő pontjaiban ismertetett módosító indítványok tartalmilag összefüggnek: 2., 3., 6.

Indokolás: Lásd a **H/5540/1/2.** számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal): - az **Emberi jogi biz. egyharmada sem támogatja**
 - a **Kulturális biz. egyharmada sem támogatja**
 - a **Nemzeti összetartozás biz. egyharmada sem támogatja**
 - az **Előterjesztő képviselője nem ért egyet**

4. Menczer Erzsébet képviselő a határozati javaslat **preambulumának** a következő módosítását javasolja:

Az Országgyűlés a **[Rákosi-rendszer]** kommunista diktatúra által elkövetett tömeges kitelepítések és deportálások 60. évfordulója alkalmából a következő határozatot hozza:

H/5540/3/1–2.

Megjegyzés: Az ajánlás következő pontjaiban ismertetett módosító indítványok tartalmilag összefüggnek: 4., 7.

Indokolás: Lásd a **H/5540/3/1.** számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal): - az **Emberi jogi biz. támogatja**
 - a **Kulturális biz. támogatja**
 - a **Nemzeti összetartozás biz. támogatja**
 - az **Előterjesztő képviselője egyetért**

5. Dr. Gaudi-Nagy Tamás és Murányi Levente képviselő a határozati javaslat **preambulumának** a következő módosítását javasolja:

Az Országgyűlés a **[Rákosi-rendszer]** kommunista diktatúrák által elkövetett tömeges és népirtással felérő kitelepítésekre és deportálásokra történő megemlékezés **[60. évfordulója]** alkalmából a következő határozatot hozza:

Indokolás: Lásd a **H/5540/8.** számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal): - az **Emberi jogi biz.** egyharmada sem támogatja
 - a **Kulturális biz.** egyharmada sem támogatja
 - a **Nemzeti összetartozás biz.** egyharmada sem támogatja
 - az **Előterjesztő képviselője** nem ért egyet

6. Dr. Bárándy Gergely, Lendvai Ildikó, dr. Hiller István, Szabó Vilmos, dr. Lampert Mónika, dr. Steiner Pál képviselő a határozati javaslat **1. pontjának** a következő módosítását javasolja:

1. Az Országgyűlés

a) szükségesnek tartja mindenkor méltóképpen megemlékezni a **[kommunista]** XX. századi önkény áldozatairól, és felhívni a figyelmet a totális diktatúrák embertelenségére;

b) megemlékezik az 1939. szeptember 2-a és 1944. március 19-e között, valamint az 1950-es évek elején jogtalanul, tömegesen deportált és kitelepített családokról;

c) tisztelettel adózik a vidéki települések azon lakói előtt, akik — esetenként akár kényszer hatására, de — jó szándékkal befogadták a diktatúra által meghurcoltakat és kitelepítetteket, bizonyítva ezzel emberségüket. Az ő példájuk igazolja, hogy a zarnoki rendszer kegyetlensége jóindulatot szült a magyar emberekben, akik az elnyomás közepette is képesek voltak segíteni egymáson;

d) támogatja és szorgalmazza olyan emlékművek felállítását, megemlékezések szervezését és oktatási anyagok készítését, amelyek a kitelepítések áldozataira, illetve az őket befogadó családokra emlékeznek;

e) felkéri a központi államigazgatási szerveket, az egyházakat és civil szervezeteket, valamint az önkormányzatokat, hogy gondoskodjanak a kitelepítések tragédiájáról és annak áldozatairól való méltó megemlékezésről.

H/5540/1/1–3.

Megjegyzés: Az ajánlás következő pontjaiban ismertetett módosító indítványok tartalmilag összefüggnek: 2., 3., 6.

Indokolás: Lásd a **H/5540/1/3.** számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal): - az **Emberi jogi biz.** egyharmada sem támogatja
 - a **Kulturális biz.** egyharmada sem támogatja
 - a **Nemzeti összetartozás biz.** egyharmada sem támogatja
 - az **Előterjesztő képviselője** nem ért egyet

7. Menczer Erzsébet képviselő a határozati javaslat **1. pontjának** a következő módosítását javasolja:

1. Az Országgyűlés

a) szükségesnek tartja mindenkor méltóképpen megemlékezni a kommunista önkény áldozatairól, és felhívni a figyelmet a totális diktatúrák embertelenségére;

b) megemlékezik az 1944. ősz és 1990. május 2. közötti időszak kivégzettjeiről, politikai elíteltjeiről, internáltjairól, kitelepítettjeiről és mindazokról, akiket ezen időszak alatt törvénytelenül meghurcoltak, különösen az 1950-es évek elején jogtalanul, tömegesen deportált és kitelepített családokról;

c) tisztelettel adózik a vidéki települések azon lakói előtt, akik — esetenként akár kényszer hatására, de — jó szándékkal befogadták a diktatúra által meghurcoltakat és kitelepítetteket, bizonyítva ezzel emberségüket. Az ő példájuk igazolja, hogy a zsarnoki rendszer kegyetlensége jóindulatot szült a magyar emberekben, akik az elnyomás közepette is képesek voltak segíteni egymáson;

d) támogatja és szorgalmazza olyan emlékművek felállítását, megemlékezések szervezését és oktatási anyagok készítését, amelyek a **[kitelepítések áldozataira, illetve az őket] b) pontban felsoroltakra, illetve a kitelepítetteket befogadó családokra** emlékeznek;

e) felkéri a központi államigazgatási szerveket, (beleértve az oktatási intézményeket), az egyházakat és civil szervezeteket, valamint az önkormányzatokat, hogy gondoskodjanak a [kitelepítés tragédiájáról és annak áldozatairól] b)-d) pontokban felsoroltakról való méltó megemlékezésről.

H/5540/3/1–2.

Megjegyzés: Az ajánlás következő pontjaiban ismertetett módosító indítványok tartalmilag összefüggnek: 4., 7.

Indokolás: Lásd a **H/5540/3/2.** számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal): - az **Emberi jogi biz.** támogatja
 - a **Kulturális biz.** támogatja
 - a **Nemzeti összetartozás biz.** támogatja
 - az **Előterjesztő képviselője** egyetért

8. Szilágyi László és dr. Dorosz Dávid képviselő a határozati javaslat **1. pontja a) alpontjának** a következő módosítását javasolja:

(1. Az Országgyűlés)

a) szükségesnek tartja mindenkor méltóképpen megemlékezni a kommunista önkény áldozatairól, [és] felhívni a figyelmet a totális diktatúrák, valamint a kollektív bűnösség elvén alapuló kitelepítések embertelenségére;

H/5540/12/1–3.

Megjegyzés: Az ajánlás következő pontjaiban ismertetett módosító indítványok tartalmilag összefüggnek: 1., 8., 10.

Indokolás: Lásd a H/5540/12/2. számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal):

- az **Emberi jogi biz.** egyharmada sem támogatja
- a **Kulturális biz.** egyharmada sem támogatja
- a **Nemzeti összetartozás biz.** egyharmada sem támogatja
- az **Előterjesztő képviselője** nem ért egyet

9. Dr. Gaudi-Nagy Tamás és Murányi Levente képviselő a határozati javaslat **1. pontja b) alpontjának** a következő módosítását javasolja:

(1. Az Országgyűlés)

b) megemlékezik a[z **1950-es évek elején**] kommunista diktatúrák alatt a megcsontított hazából, Felvidékről, Délvidékről, Erdélyből és Kárpátaljáról jogtalanul, tömegesen deportált és kitelepített családokról;

Indokolás: Lásd a H/5540/9. számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal):

- az **Emberi jogi biz.** egyharmada sem támogatja
- a **Kulturális biz.** egyharmada sem támogatja
- a **Nemzeti összetartozás biz.** egyharmada sem támogatja
- az **Előterjesztő képviselője** nem ért egyet

10. Szilágyi László és dr. Dorosz Dávid képviselő a határozati javaslat **1. pontja b) alpontjának** a következő módosítását javasolja:

(1. Az Országgyűlés)

b) megemlékezik az 1950-es évek elején jogtalanul, tömegesen deportált és kitelepített családokról, valamint az 1946-1948 közötti, a kollektív bűnösség elvén alapuló kitelepülések elszenvedőiről;

Megjegyzés: Az ajánlás következő pontjaiban ismertetett módosító indítványok tartalmilag összefüggnek: 1., 8., 10.

Indokolás: Lásd a **H/5540/12/3.** számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal):

- az **Emberi jogi biz. egyharmada sem támogatja**
- a **Kulturális biz. egyharmada sem támogatja**
- a **Nemzeti összetartozás biz. egyharmada sem támogatja**
- az **Előterjesztő képviselője nem ért egyet**

11. Szávay István képviselő a határozati javaslat **1. pontja d) alpontjának** a következő módosítását javasolja:

(1. Az Országgyűlés)

d) támogatja és szorgalmazza olyan emlékművek felállítását, megemlékezések szervezését, [és] oktatási anyagok és tudományos feldolgozások készítését, amelyek a kitelepítések áldozataira, illetve az őket befogadó családokra emlékeznek;

Indokolás: Lásd a **H/5540/6.** számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal):

- az **Emberi jogi biz. támogatja**
- a **Kulturális biz. támogatja**
- a **Nemzeti összetartozás biz. támogatja**
- az **Előterjesztő képviselője egyetért**

12. Farkas Gergely és Murányi Levente képviselő a határozati javaslat **1. pontja e) alpontjának** a következő módosítását javasolja:

(1. Az Országgyűlés)

e) felkéri a központi államigazgatási szerveket, az egyházakat és civil szervezeteket, a közszolgálati médiaszolgáltatókat, valamint az önkormányzatokat, hogy gondoskodjanak a kitelepítés tragédiájáról és annak áldozatairól való méltó megemlékezésről.

Indokolás: Lásd a **H/5540/5.** számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal):

- az **Emberi jogi biz. támogatja**
- a **Kulturális biz. támogatja**
- a **Nemzeti összetartozás biz. támogatja**
- az **Előterjesztő képviselője egyetért**

13. Szávay István képviselő a határozati javaslat **1. pontja e) alpontjának** a következő módosítását javasolja:

(1. Az Országgyűlés)

e) felkéri a központi államigazgatási szerveket, az egyházakat és civil szervezeteket, oktatási intézményeket, valamint az önkormányzatokat, hogy gondoskodjanak a kitelepítés tragédiájáról és annak áldozatairól való méltó megemlékezésről.

Indokolás: Lásd a **H/5540/7.** számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal): - az **Emberi jogi biz. egyharmada sem támogatja**
 - a **Kulturális biz. egyharmada sem támogatja**
 - a **Nemzeti összetartozás biz. egyharmada sem támogatja**
 - az **Előterjesztő képviselője nem ért egyet**

14. Farkas Gergely és Murányi Levente képviselő a határozati javaslat **1. pontját** a következő **új f) alponttal** javasolja kiegészíteni:

(1. Az Országgyűlés)

f) felkéri a Kormányt, hogy 2012. július 1-jéig intézkedjen az egyes tartós időtartamú szabadságvesztést elszenvedettek részére járó juttatásokról szóló Korm. rendelet alapján járó juttatások felülvizsgálatáról és biztosítsa, hogy a kárpótlás ne csak a három évnél több időre kitelepítetteknek járjon. Mindemellett az elmúlt évek elmaradt kárpótlási összegeinek emeléseit figyelembe véve a kárpótlás mértékét is emelje meg.

Indokolás: Lásd a **H/5540/4.** számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal): - az **Emberi jogi biz. egyharmada sem támogatja**
 - a **Kulturális biz. egyharmada sem támogatja**
 - a **Nemzeti összetartozás biz. egyharmada sem támogatja**
 - az **Előterjesztő képviselője nem ért egyet**

15. Dr. Gaudi-Nagy Tamás és Murányi Levente képviselő a határozati javaslat **1. pontját** a következő **új f) alponttal** javasolja kiegészíteni:

(1. Az Országgyűlés)

f) megalkotja a méltányos jóvátétel törvényes kereteit azon személyek, illetve leszármazóik részére, akiket a kommunista diktatúra alatt az életüktől, vagyonuktól vagy szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak.

Indokolás: Lásd a **H/5540/10.** számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal): - az **Emberi jogi biz. egyharmada sem támogatja**
 - a **Kulturális biz. egyharmada sem támogatja**
 - a **Nemzeti összetartozás biz. egyharmada sem támogatja**
 - az **Előterjesztő képviselője nem ért egyet**

16. Dr. Gaudi-Nagy Tamás, Murányi Levente és Ferenczi Gábor képviselő a határozati javaslat **1. pontját** a következő **új g) alponttal** javasolja kiegészíteni:

(1. Az Országgyűlés)

g) szorgalmazza az alapvető emberi jogok sérelmét megvalósító és emberiség elleni bűncselekményt jelentő kitelepítésekben a kommunista önkény kiszolgáltatásában közreműködő személyek felelősségre vonását a lehető leghatékonyabb jogállami eszközökkel.

Indokolás: Lásd a **H/5540/11.** számú módosító javaslat indokolását.

A módosító javaslatot(tal): - az **Emberi jogi biz. egyharmada sem támogatja**
 - a **Kulturális biz. egyharmada sem támogatja**
 - a **Nemzeti összetartozás biz. egyharmada sem támogatja**
 - az **Előterjesztő képviselője nem ért egyet**

Összeállította: az Országgyűlés Hivatalának Jogi főosztálya

Budapest, 2012. február 27.

Dr. Lukács Tamás s.k.,
 az Emberi jogi bizottság
 elnöke

L. Simon László s.k.,
 a Kulturális és sajtó bizottság
 elnöke

Potápi Árpád János s.k.,
 a Nemzeti összetartozás bizottság
 elnöke